

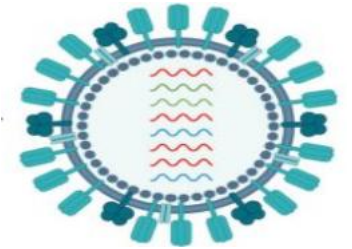
A white swan is swimming on dark, rippling water. The swan is positioned in the center-right of the frame, facing right. Its neck is curved downwards. The water is dark with some lighter reflections, creating a textured background. The overall mood is calm and serene.

Høypatogen aviær influensa

Møte mellom Statsforvalter, kommuner og Mattilsyn 27.03.2026

Ingeborg Østerås, Mattilsynet

Viruset

- influensa A-virus. Lavpatogene og høypatogene. Endrer seg hyppig
- Zoonose
- Pattedyr kan smittes:
  - Ble i mars 2025 påvist hos sau i Storbritania, den første påvisningen hos drøvtyggere i Europa
  - Utbredt på storfe (og storferøktere) i USA (mastitt blant annet)
  - gjort påvisinger av HPAI-virus hos rødrev, kvalross, oter og fjellrev i Norge

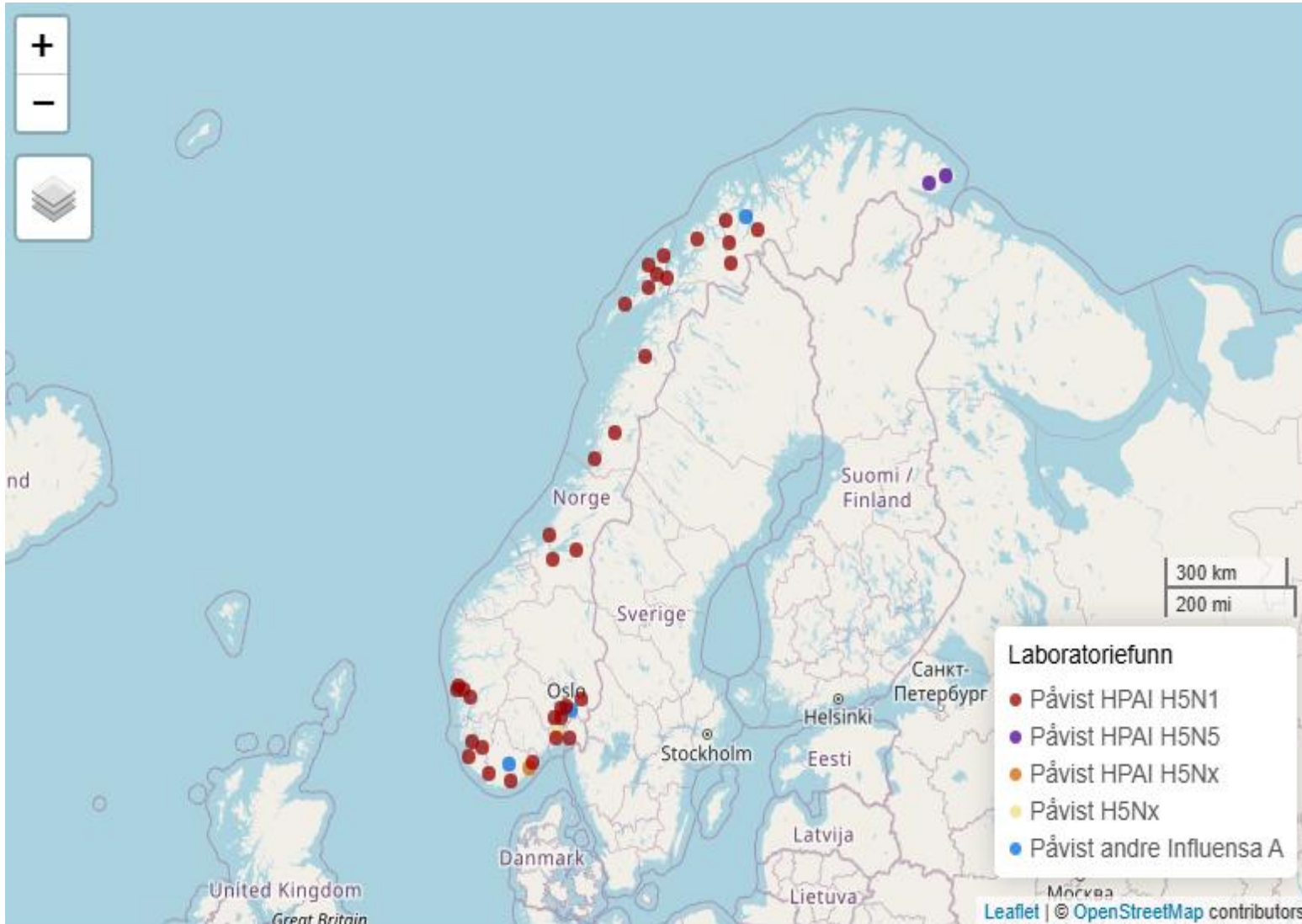

Forekomst

- Høgpatoget fugleinfluensa påvist første gong i Noreg hos ei kortnebbgås i Rogaland i november 2020
- I november 2021 vart høgpatoget fugleinfluensa for første gong påvist i ei kommersiell fjørfebesetning i Noreg

Påvisninger i kommersielle fjørfehold

04.09.2025	Hadsel	Nordland	Kommersiell fjørfebesetning - 7500 verpehøns
14.11.2024	Frøya	Trøndelag	Hobbyfjørfehold
18.02.2024	Lund	Rogaland	Kommersiell fjørfebesetning- 8000 foreldre dyr slaktekylling
13.10.2023	Tromsø	Troms og Finnmark	Hobbyfjørfehold
21.04.2023	Kvinnherad	Vestland	Hobbyfjørfehold
14.04.2023	Kristiansund	Møre og Romsdal	Fuglepark
11.11.2022	Sola	Rogaland	Kommersiell fjørfebesetning - 7500 verpehøns
21.10.2022	Klepp	Rogaland	Kommersiell fjørfebesetning- 7000 foreldre dyr slaktekylling
17.11.2021	Klepp	Rogaland	Kommersiell fjørfebesetning - 7500 verpehøns
11.11.2021	Klepp	Rogaland	Kommersiell fjørfebesetning - 7500 verpehøns
03.12.2020	Hå	Rogaland	Fuglepark

Fugleinfluensa hos villfugl i Norge – Veterinærinstituttet

Høypatogen fugleinfluensa (HPAI) hos villfugl i Norge fra 26. mars 2025 til 25. mars 2026

Overvåkingsprogram

- Overvåkingsprogrammet for AI hos ville fugler har som mål å overvåke forekomst av aviære influensavirus av subtypene H5 og H7 hos villfugl.
- [Overvåkingsprogrammet for AI hos fjørfe](#) har som mål å dokumentere at norske kommersielle fjørfebesetninger er fri for influensa A-virus av subtypene H5 og H7.

Smitte i kommersielle fjørfehold

- liste 1-sjukdom, mistanke om eller påvisning av sjukdomen skal straks meldast til Mattilsynet
- Avliving av fuglene i fjørfeholdet ved påvisning, med påfølgende sanering i hht utarbeidet saneringsplan
- Statsforvalteren involvert da kostnader skal dekkes av det offentlige: felles befaring sammen med eier og Mattilsyn under saneringsprosessen (verdivurdering, kostnader med sanering)

Kommuners oppgaver/ansvar

- **Håndtering av HPAI på ville fugler – samarbeid mellom Mattilsynet, Miljødirektoratet og andre etater**

Opplæring av personell som skal samle inn døde fugler	Smittespredning, egenbeskyttelse, dyrevelferd?	Kommunelege?	FHI har laget opplæringsvideo om bekledning
Iverksette og gjennomføre innsamling	Se beredskapsplan HPAI	Kommunene	Mattilsynet lokalt Kommunelege
Datainnsamling ved innsamling av døde fugler	Alder, art	NINA eller andre som MDir bemyndiger	
Oppbevaring av død fugl etter innsamling	Tømmerutiner (regelmessig tømming mht mengde og temperatur)	Kommunene	
Transport av avfall	Transportør skal være registrert hos	Registrerte transportører	Kommuner Mattilsynet lokalt

	Mattilsynet og ivareta merking og sporing		
Mottak av avfall på avfallsanlegg	Identifisere anlegg som kan ta imot i forkant	Kommunene	Mattilsynet Miljødirektoratet
Tilsyn med oppsamling, transport, mottak og behandling av avfall		Mattilsynet lokalt	
Evaluering av hendelsen og oppfølging av berørte	Særlig obs på oppfølging av personell som har samlet inn døde fugler	Mattilsynet, alle nivå	Kommunene

Fugleinfluensa – håndbok for helsepersonell - FHI

Video om verneutstyr ved
fugleinfluensa (Vimeo)

Innsamling og avhending av døde fugler

- **Enkeltfugler – større utbrudd**
- **Når og hvordan kan kommunen bidra?**

Mattilsynet har mottatt flere meldinger om funn av døde fugler i XXX kommune, både svaner og andre.

Vi har tatt noen prøver som vi venter svar på. Foreløpig er det ikke påvist fugleinfluensa, men vi vet at det er påvist fugleinfluensa flere steder i Trøndelag den siste tiden.

Kommunen og kommuneoverlegen vil bli varslet ved påvist fugleinfluensa.

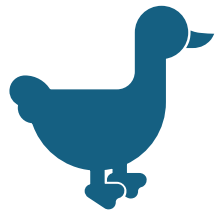
Det kan være lurt å allerede nå tenke på hvordan et mottak av døde fugler skal organiseres. Om antall døde fugler øker er det nødvendig å samle de et sted.

Vi antar dere vurderer eventuell informasjon til publikum, likedan om og når eventuell innsamling av fugler anses nødvendig med hensyn til folkehelse og om det er generende for befolkningen.

*Viser til ytterligere informasjon på Mattilsynets nettsider
<https://www.mattilsynet.no/dyr/dyresykdommer/fugleinfluensa/informasjon-til-kommuner-om-innsamling-av-ville-fugler-som-er-d%C3%B8de-av-fugleinfluensa>*

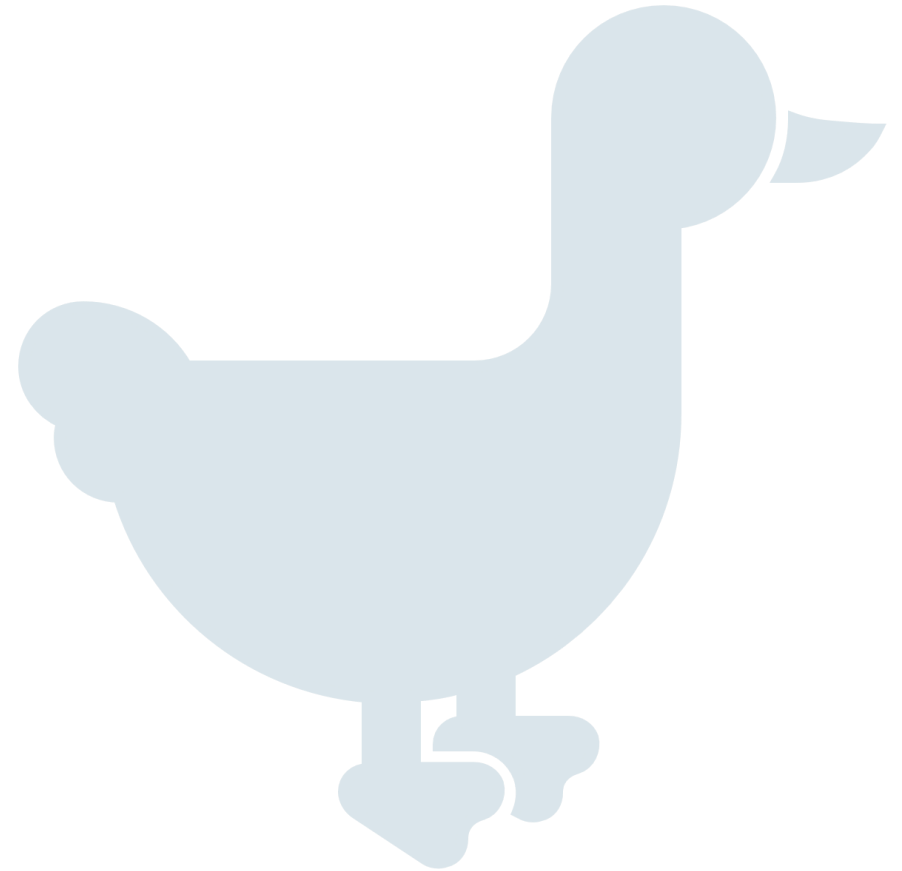
Spørsmål og svar om fugleinfluensa | Mattilsynet

Setter kommuneoverlegen i XXX kommune i kopi på denne e-posten.

Fortsatt innsamling og avhending av døde fugler

- Forbrenningsanlegg: ingen i Trøndelag som kan motta, nærmeste er Tafjord i Ålesund
- Biosirk, Hamar: bearbeidingsanlegg: kan motta, men ikke med emballasje
- Villfugl kan graves ned i det terretoret det hører til (neppe aktuelt hvis store kvanta)

Forts. innsamling og avhending:

- **Tafjord Kraftvarme AS** (Ålesund) kan motta enkeltfugler

-> større mengder som ved et utbrudd

- **Kontaktperson Tafjord:** Karin Nystøl

karin.nystol@tafjord.no __ Bruk epost!

- **Emballasje:** gule sekker/holdere

[Risikobeholder - Norsk Gjenvinning](#)

[Gul plastsekk 100 liter - Norsk Gjenvinning](#)

- Fint å ha **fryseboks** i en periode hvor få fugler plukkes
- Ved større utbrudd: tett **container via transportfirma**

Retningslinjer for mottak av fugler og infisert utstyr ang. fugleinfluensa

Vi ser en økende trend i tilfeller av fugleinfluensa i Norge, og viser derfor til retningslinjer for mottak av fugler og infisert utstyr til forbrenning.

Tafjord Kraftvarme tar mot fugler og infisert utstyr til forbrenning. For å kunne motta dette krever vi god og forskriftsmessig pakking fra kundens side i henhold til håndtering av risiko/smittefarlig avfall.

- Pakking i tilviste **gule plastdunker** (se under) for alt som passer i disse. Lukkes godt og merkes med avsender. **Leveres etter avtale med personell hos TKV**
- Smitteutsatt fugler og utstyr som ikke passer i henviste gule kasser, skal pakkes og lukkes forskriftsmessig i **doble gule tykkere sekker**, og leveres **etter avtale med personell hos TKV** direkte fra lukket container til silo.
Operatører flytter etter avtale de gjenkjennbare gule sekkene direkte i ovn.

Sted levering: Port 9: mottak gule plastdunker / Port 4 og 5 mottak gule sekker

Kontaktperson for levering: Lasse Leirstad, lasse.leirstad@tafjord.no, mob. 41299828

Om endringer av situasjonen eller om nye opplysninger skulle oppstå, vil vi komme tilbake med nye retningslinjer.

Denne er godkjent for levering hos oss. Den finnes i størrelser på 30, 50 og 60 liter.

Plastsekk 100 L for tyngre avfall

Gule plastsekker på 100 liter som er produsert av 100 % gjenvunnet plast. Tykk plast gjør at den egner seg til tyngre avfall. Ikke UN-godkjente. En kartong å 100 plastsekker.

Spesifikasjoner og måt:

- 1 kartong å 10 ruller (1 rull = 10 klytesekker)
- Produsert i 100 my IAB (BxH): 72x112 cm

IBC containere: Vi kan ikke ta imot fugler eller utstyr levert i IBC containere. IBC er for stor ved innmating til ovn, og kan føre til blokkering og nedstenging av ovn.]

Håndtering av fugl -

fra enkeltfugler funnet av private til mange døde i fuglekolonier

Hvordan døde fugler bør håndteres avhenger blant annet av funnsted, antall fugler og om smitte er bekreftet i området.

Smittevern er alltid aktuelt ved behandling av døde fugler!

Du finner informasjon om fugleinfluensa og håndtering av syke og døde fugler på:

www.mattilsynet.no

[Spørsmål og svar om fugleinfluensa | Mattilsynet](#)

